

> Retouradres Postbus 20201 2500 EE Den Haag

De Vice-president van de Raad van State

**Directie Algemene Fiscale
Politiek**

Korte Voorhout 7
2511 CW Den Haag
Postbus 20201
2500 EE Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Inlichtingen
Belastingplan

T 070-342 7267
Belastingplan.AFP@minfin.nl

Ons kenmerk
2017-0000208879

Uw brief (kenmerk)

Bijlagen
1

Datum 30 oktober 2017

Betreft Spoedbehandeling adviesaanvraag inzake Wijziging van de Wet
inkomstenbelasting 2001 tot het geleidelijk uifaseren van de aftrek
wegens geen of geringe eigenwoningschuld

Heden heb ik het bovenvermelde voorstel van wet aangeboden aan de Koning.

Daartoe gemachtigd door de ministerraad verzoek ik u om een spoedbehandeling van de op het voorstel betrekking hebbende adviesaanvraag, nadat het voorstel aan de Afdeling advisering van de Raad van State zal zijn voorgelegd. De reden van dit verzoek is de volgende.

Het onderhavige voorstel van wet bevat fiscale maatregelen die samenhangen met de begroting voor het jaar 2019. Het gaat om fiscale maatregelen die op 1 januari 2018 vast moeten staan om op 1 januari 2019 in werking te kunnen treden, vanwege de noodzakelijke systeemwijzigingen bij de Belastingdienst. In verband hiermee wordt een spoedige behandeling door de Afdeling advisering van de Raad van State op prijs gesteld.

Hoogachtend,

de staatssecretaris van Financiën,

Menno Snel

W06.17.0358/III

WIJ WILLEM-ALEXANDER,
BIJ DE GRATIE GODS,
KONING DER NEDERLANDEN,
PRINS VAN ORANJE-NASSAU,
ENZ. ENZ. ENZ.

Wijziging van de Wet inkomstenbelasting 2001 tot het geleidelijk uitfaseren van de aftrek wegens geen of geringe eigenwoningschuld

VOORSTEL VAN WET

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:

Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenselijk is de aftrek wegens geen of geringe eigen woningschuld geleidelijk uit te faseren;

Zo is het, dat Wij, de Afdeling advisering van de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Artikel I

In de Wet inkomstenbelasting 2001 wordt met ingang van 1 januari 2019 in **artikel 3.123a**, tweede lid, "de voordelen uit eigen woning, bedoeld in artikel 3.112, verminderd met de op deze voordelen drukkende aftrekbare kosten" vervangen door: 96 2/3% van het verschil tussen de voordelen uit eigen woning, bedoeld in artikel 3.112, en de op deze voordelen drukkende aftrekbare kosten.

Artikel II

In de Wet inkomstenbelasting 2001 wordt met ingang van 1 januari 2020 na artikel 10.6, onder vernummering van artikel 10.6bis tot artikel 10.6ter, een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 10.6bis

Bij het begin van het kalenderjaar wordt het in artikel 3.123a, tweede lid, vermelde percentage bij ministeriële regeling vervangen door een ander percentage. Dit percentage wordt berekend door het te vervangen percentage te verlagen met 3 1/3%-punt.

Artikel III

De Wet inkomstenbelasting 2001 wordt met ingang van 1 januari 2048 als volgt gewijzigd:

A. In **artikel 3.1**, tweede lid, vervalt onderdeel h onder verlettering van de onderdelen i en j tot onderdelen h en i.

B. **Afdeling 3.6a** vervalt.

C. **Artikel 10.6bis** vervalt.

Artikel IV

Onder toepassing van artikel 12 van de Wet raadgevend referendum treedt deze wet in werking met ingang van 1 januari 2018.

Lasten en bevelen dat deze in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat alle ministeries, autoriteiten, colleges en ambtenaren die zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven

De Staatssecretaris van Financiën,

Wijziging van de Wet inkomstenbelasting 2001 tot het geleidelijk uitfaseren van de aftrek wegens geen of geringe eigenwoningschuld

Memorie van toelichting

I. Algemeen

Algemeen

Op 10 oktober 2017 is het regeerakkoord 'Vertrouwen in de toekomst' gepresenteerd. Een van de in dat regeerakkoord opgenomen maatregelen betreft het geleidelijk uitfaseren van de aftrek wegens geen of geringe eigenwoningschuld (ook de regeling Hillen of de Hillen-aftrek genoemd). De voorziene inwerkingtreding van deze maatregel is 1 januari 2019. Vanwege de noodzakelijke systeemwijzigingen bij de Belastingdienst moet deze maatregel op 1 januari 2018 vaststaan om op 1 januari 2019 in werking te kunnen treden. Het onderhavige wetsvoorstel strekt tot het treffen van deze maatregel.

Het recht op aftrek wegens geen of geringe eigenwoningschuld ontstaat als het eigenwoningforfait (EWF) hoger is dan de daarop drukkende aftrekbare kosten. De aftrek wordt gesteld op het verschil tussen beide posten. Belangrijke reden voor de introductie van deze maatregel met ingang van 2005 was om de aflossing van de eigenwoningschuld te bevorderen. Als gevolg van de per 2013 ingevoerde aflossingseis voor eigenwoningschulden is een extra stimulering voor een versnelde aflossing door de regeling Hillen niet meer noodzakelijk. Door de aflossingseis komen belastingplichtigen bovendien veel eerder in aanmerking voor toepassing van die regeling. Hierdoor is de regeling op termijn financieel onhoudbaar. De geraamde kosten van de regeling Hillen bedroegen in 2015 in totaal € 556 miljoen. Vooral door de met ingang van 1 januari 2013 ingevoerde aflossingseis neemt het budgettaire belang sterk toe, tot € 1,1 miljard in 2042. Het voorgaande is reden om deze regeling af te schaffen. Het kabinet heeft gekozen voor een afbouw van de regeling in kleine stappen. Hiermee worden de aan de beëindiging van de regeling verbonden gevolgen – waarbij het deel van het EWF waar geen daarop drukkende aftrekbare kosten tegenover staan tot het belastbare inkomen wordt gerekend – gemitigeerd.

Met de voorgestelde maatregel wordt de aftrek met ingang van 1 januari 2019 in gelijke stappen in dertig jaren uitgefaseerd. Dit betekent dat per 2019 nog 96 2/3% van het verschil tussen het EWF en de daarop drukkende aftrekbare kosten in aanmerking wordt genomen, in 2020 nog 93 1/3% van genoemd verschil et cetera, tot de aftrek met ingang van 1 januari 2048 geheel is vervallen.

Budgettaire aspecten

De budgettaire opbrengst van het uitfaseren van de regeling Hillen in dertig jaren loopt tijdens deze periode op. De jaarlijkse opbrengst neemt stapsgewijs toe door de gelijkmatige uitfasering, zoals getoond in de hierna opgenomen tabel 1 (afgerond op twee decimalen, het betreft breuken van derden). De volledige opbrengst wordt bij de uitfasering vanaf 1 januari 2019 dus gerealiseerd op 1 januari 2048.

Tabel 1. Verloop uitfaseren van de aftrek wegens geen of geringe eigenwoningschuld

Jaar	Percentage regeling Hillen*	Jaarlijkse opbrengst**
2018	100,00%	0,00%
2019	96,67%	3,33%
2020	93,33%	6,67%
2021	90,00%	10,00%
...	...	...
2046	6,67%	93,33%
2047	3,33%	96,67%
2048	0,00%	100,00%

* aftrek in procenten van het verschil tussen EWF en aftrekbare kosten.

** in procenten van het budgettaire belang.

De derde kolom 'Jaarlijkse opbrengst' maal het budgettaire belang, resulteert in de uiteindelijke geraamde budgettaire opbrengst van de maatregel, zoals getoond in de hierna opgenomen tabel 2.

Tabel 2: Budgettaire effect uitfaseren van de aftrek wegens geen of geringe eigenwoningschuld ('+ = saldoverbeterend/lastenverzwarend')

(Bedragen in mln. euro)	2019	2020	2021	struc (2048)
Budgettaire belang aftrek wegens geen of geringe eigenwoningschuld zonder nader beleid	726	778	764	1117
Effect uitfaseren in 30 jaar	3,33%	6,67%	10%	100%
Budgettaire effect uitfaseren aftrek wegens geen of geringe eigenwoningschuld	24	52	76	1117

EU-aspecten

Dit wetsvoorstel bevat geen EU-aspecten.

Uitvoeringskosten Belastingdienst

De voorgestelde maatregel in het onderhavige wetsvoorstel is door de Belastingdienst beoordeeld met de uitvoeringstoets nieuwe stijl. Voor deze maatregel geldt dat de Belastingdienst die uitvoerbaar en handhaafbaar acht per de voorgestelde inwerkingtredingsdatum. De gevolgen voor de uitvoering zijn beschreven in de uitvoeringstoets die als bijlage is bijgevoegd. Deze maatregel gaat gepaard met incidentele uitvoeringskosten voor de Belastingdienst ten bedrage van € 170.000. Deze uitvoeringskosten zullen binnen begroting IX worden ingepast.

II. Artikelsgewijze toelichting

Artikel I

Artikel I (artikel 3.123a van de Wet inkomstenbelasting 2001)

In artikel 3.123a van de Wet inkomstenbelasting 2001 (Wet IB 2001) is de zogenoemde Hillen-aftrek opgenomen. Zoals in het algemeen deel is toegelicht wordt voorgesteld deze aftrek in gelijke stappen in dertig jaren uit te faseren. Met de wijziging van genoemd artikel 3.123a wordt voor 2019, het eerste jaar van de uitfasering, bepaald dat nog 96 2/3% van de zonder de uitfasering geldende Hillen-aftrek (het verschil tussen het EWF en de daarop drukkende aftrekbare kosten) in aanmerking wordt genomen. Dit percentage zal jaarlijks met 3 1/3%-punt dalen zodat per 1 januari 2048 geen aftrek meer resteert.

Voorbeeld

In 2019 is de regeling Hillen materieel dus nog voor 96 2/3% van kracht. Voor een koopwoning met een WOZ-waarde van bijvoorbeeld € 300.000 is in 2019 het geraamde percentage van het eigenwoningforfait 0,70%. Als er geen renteaftrek is, bedraagt de Hillen-aftrek in 2019 geen ($0,007 \times € 300.000 =$) € 2100, maar ($0,9667 \times 0,007 \times € 300.000 =$) € 2030. Het verschil in belastbaar inkomen is dus € 70 per jaar. Het effect op het besteedbare inkomen is afhankelijk van het marginale tarief van de belastingbetaler.

Artikel II

Artikel II (artikel 10.6bis van de Wet inkomstenbelasting 2001)

Op grond van het voorgestelde artikel 10.6bis van de Wet IB 2001 wordt het op grond van de voorgestelde uitfasering van de aftrek wegens geen of geringe eigenwoningschuld met ingang van 1 januari 2019 in artikel 3.123a van de Wet IB 2001 genoemde percentage van 96 2/3% met ingang van 1 januari 2020 jaarlijks met 3 1/3%-punt verlaagd. Hierdoor wordt de Hillen-aftrek die zonder de uitfasering zou gelden jaarlijks voor een beperkter deel in aanmerking genomen totdat deze per 1 januari 2048 nihil bedraagt. Per die datum kan de regeling derhalve vervallen.

In verband met het voorgestelde artikel 10.6bis van de Wet IB 2001, dat gelet op het onderwerp na artikel 10.6 moet worden opgenomen, wordt het huidige artikel 10.6bis van de Wet IB 2001 vernummerd tot artikel 10.6ter van de Wet IB 2001.

Artikel III

Artikel III, onderdelen A, B en C (artikel 3.1, afdeling 3.6a en artikel 10.6bis van de Wet inkomstenbelasting 2001)

Met de voorgestelde uitfasering van de aftrek wegens geen of geringe eigenwoningschuld van het in dertig jaren in gelijke stappen afbouwen van deze aftrek, vervalt de aftrek met ingang van 1 januari 2048. Artikel 3.1, tweede lid, onderdeel h, van de Wet IB 2001, waarin naar deze aftrek wordt verwezen, afdeling 3.6a van de Wet IB 2001, waarin de regeling is opgenomen, en het

per 1 januari 2020 in te voeren artikel 10.6bis van de Wet IB 2001, dat de uitfasering van de aftrek regelt, kunnen in dat kader met ingang van 1 januari 2048 vervallen.

Artikel IV

Artikel IV (inwerkingtreding)

Ingevolge artikel IV treedt deze wet in werking met ingang van 1 januari 2018. Omdat uitstel van de inwerkingtreding tot na deze datum ongewenst is, gelet op de voor de Belastingdienst benodigde tijd voor de systeemaanpassingen en de budgettaire gevolgen voor de begroting indien de maatregel niet op 1 januari 2019 effectief kan worden, wordt een beroep gedaan op artikel 12 van de Wet raadgevend referendum. De gefaseerde afbouw van de aftrek wegens geen of geringe eigenwoningschuld kan op deze manier met ingang van 1 januari 2019 starten.

De Staatssecretaris van Financiën,

A handwritten signature in black ink, consisting of a large loop at the bottom and several smaller loops and strokes above it, crossing over the text 'De Staatssecretaris van Financiën,'.

RAMINGSTOELICHTING

Toelichting op de raming van het budgettaire effect.

1. Inleiding

In navolging van de ramingstoelichtingen bij het Belastingplanpakket wordt in deze bijlage de raming van het budgettaire effect van de maatregel uit het wetsvoorstel Wijziging van de Wet inkomstenbelasting 2001 tot het geleidelijk uitfasen van de aftrek wegens geen of geringe eigenwoningschuld toegelicht. De maatregel is ontleend aan het regeerakkoord 'Vertrouwen in de toekomst'. Vanwege de korte voorbereidingstijd is er geen tijd geweest voor certificering door het CPB. Het CPB heeft wel een doorrekening gemaakt van de economische effecten van het gehele regeerakkoord.

Hoewel de maatregel onderdeel uitmaakt van het regeerakkoord, is het bedrag niet exact gelijk aan dat in het budgettaire overzicht bij het regeerakkoord. Het voornaamste verschil is dat de regeling in 30 jaar wordt uitgefaseerd, terwijl in het regeerakkoord aanvankelijk 20 jaar is aangegeven. Een ander verschil is het prijspeil. In het regeerakkoord is dit prijspeil 2017, in het de voorgestelde wet het prijspeil van het jaar van invoering, 2019.

De berekeningen voor dit wetsvoorstel zijn zo gemaakt dat zij onafhankelijk zijn van latere wijzigingen op grond van het regeerakkoord. Bij de budgettaire ramingen voor latere wetsvoorstellen, zal dit voorstel indien het uiteindelijk tot wet zal worden verheven, het uitgangspunt vormen.

2. Ramingstoelichting

Tabel B.1: Budgettaire effecten maatregel

Bedragen in mln euro, '+' = saldoverbeterend/lastenverzwarend

	2018	2019	2020	2021	struc (2048)
Budgettair belang aftrek wegens geen of geringe eigenwoningschuld zonder nader beleid	649	726	778	764	1.117
Effect uitfaseren in 30 jaar	-	3,33%	6,67%	10%	100%
Budgettair effect uitfaseren aftrek wegens geen of geringe eigenwoningschuld	-	24	52	76	1.117

Kern van de raming

De basis van de raming is een raming van het budgettair belang van de regeling zonder nader beleid. Uitgangspunt hiervoor is de totale aftrekpost in de aangiften van 2015. In dat jaar maakten bijna een miljoen belastingplichtigen gebruik van de regeling. De totale aftrekpost bedroeg dat jaar € 1,6 miljard en het budgettair belang € 556 miljoen.

De berekening van het verloop van het budgettair belang van de regeling in de toekomst is gesplitst in twee perioden. Voor de periode tot en met 2021 is gebruik gemaakt van de middellangetermijnraming van het CPB¹ voor het verloop van de voorraad eigen woningen, de WOZ-waarde en de huurprijsontwikkeling. Uit deze ontwikkelingen volgt onder meer dat het percentage van de vijfde schijf van het eigenwoningforfait (EWF-tarief) voor woningen met een WOZ-waarde tussen € 75.000 en € 1.060.000 (2017) zonder nader beleid daalt van 0,75% van de WOZ-waarde in 2017 naar 0,65% van de WOZ-waarde in 2021. Tevens is voor deze periode rekening gehouden met extra aflossing vanwege de lage rentestand.

Voor de periode na 2021 is aansluiting gezocht bij de huishoudenprognose van het CBS². Daarbij is aangenomen dat het aandeel eigen woningen constant blijft en dat er geen wijziging meer komt in de EWF-percentages. Tenslotte is voor beide perioden rekening gehouden met de verwachte oploep van de aftrek wegens geen of geringe eigenwoningschuld door de verplichte aflossing ten gevolge van de woningmarktmaatregelen uit 2013³.

De budgettaire opbrengst van de uitfasering in 30 jaar is vervolgens gelijk aan het budgettair belang van de regeling, vermenigvuldigd met het kortingspercentage op de aftrek. Er is niet uitgegaan van een significant gedragseffect. Huishoudens lossen sinds 2013 immers verplicht af op de hypotheeklening, willen zij het recht houden op hypotheekrenteaftrek. Aanpassing van gedrag kan nog steeds voorkomen door het minder aanwenden van schenkingen of box 3-vermogen voor de eigen woning. Het is echter te verwachten dat de omvang van deze gedragsaanpassingen in het niet valt bij de aflossingen om andere redenen. Voor het structureel effect is de huishoudenprognose de voornaamste bron van onzekerheid. Voor de middellange termijn is vooral de ontwikkeling van de incidentele extra aflossingen onzeker.

¹ https://www.cpb.nl/sites/default/files/omnidownload/CPB-Notitie-16aug2017-Actualisatie-Middellangetermijnverkenning-2018-2021_0.pdf

² <https://www.cbs.nl/-/media/pdf/2016/24/2016-huishoudenprognose-2015-2060.pdf>

³ Wet herziening fiscale behandeling eigen woning

UITVOERINGSTOETS WETSVORSTEL WIJZIGING VAN DE WET INKOMSTENBELASTING 2001 TOT HET GELEIDELIJK UITFASEREN VAN DE AFTREK WEGENS GEEN OF GERINGE EIGENWONINGSCHULD

INHOUDSOPGAVE

Leeswijzer	2
Wijziging van de Wet inkomstenbelasting 2001 tot het geleidelijk uitfaseren van de aftrek	5

Leeswijzer Uitvoeringstoets Nieuwe Stijl

Gevolgen:	Ingrijpend / middelgroot / beperkt		
Interactie burgers/bedrijven			
Maakbaarheid systemen	x	x	x
Handhaafbaarheid			x
Fraudebestendigheid			x
Bijdrage complexiteitsreductie	nvt		
Risico procesverstoringen:	groot / gemiddeld / klein		
Uitvoeringskosten	incidenteel		structureel
• Dienstverlening	€ 0	€ 0	€ 0
• Handhaving/toezicht	€ 0	€ 0	€ 0
• Automatisering	€ 0	€ 0	€ 0
Personele gevolgen:	+/- ??	fte incidenteel	
	+/- ??	fte structureel	
Invordering mogelijk per:	dd - mm - 20jj		
Beslag portfolio:	jaaraanpassing		
Eindoordeel:	...		

Inleiding

De uitvoeringstoets nieuwe stijl geeft vanuit het perspectief van de Belastingdienst inzicht in de gevolgen van voorstellen voor nieuwe wet- en regelgeving. De Belastingdienst werkt uitvoeringstoetsen uit in een sjabloon. Deze leeswijzer geeft een toelichting op de verschillende onderdelen van het sjabloon.

Het kader

Het kader bevat een samenvattend overzicht van de relevante uitvoeringsaspecten, inclusief de uitvoeringskosten en personele gevolgen. Het vervolg van de uitvoeringstoets geeft daaraan een verdere uitwerking.

Beschrijving regeling

Beschrijft het voorstel waarover de Belastingdienst is gevraagd een oordeel te geven. Waar bij het uitvoeren van de toets van bepaalde randvoorwaarden of veronderstellingen is uitgegaan, worden die hier ook beschreven.

Gevolgen

In het kader wordt met de rubriek "gevolgen" geduid wat de verwachte impact van het voorstel op de Belastingdienst is. Dit kan zijn: ingrijpend, middelgroot, of beperkt. Bij het maken van de inschatting wordt onder meer gekeken naar de omvang van de geraakte doelgroep, de mate waarin aanpassingen in de automatisering nodig zijn en de omvang van de personele gevolgen.

Beperkt geeft aan dat het om min of meer routinematige aanpassingen gaat, zonder of slechts met beperkte gevolgen voor de automatisering en de personele capaciteit.

Middelgroot geeft aan dat het om een maatregel met grotere gevolgen gaat. Een systeem moet bijvoorbeeld ingrijpender worden aangepast, of er moet een nieuw systeem worden ontwikkeld. Er zijn grotere personele gevolgen, of er is een wezenlijke impact op een of meer doelgroepen.

Ingrijpend geeft aan dat het om een maatregel met grote gevolgen gaat. De maatregel is een stelselwijziging of heeft daarvan de trekken. Er zijn grote gevolgen voor de automatisering, de personele bezetting, et cetera. De impact op een of meer doelgroepen wordt groot ingeschat.

De inschatting van de gevolgen van het voorstel speelt een rol bij de verdere beoordeling van de uitvoerbaarheid. Bijvoorbeeld naarmate een voorstel meer burgers of bedrijven raakt, weegt de mate van communicatieerbaarheid bijvoorbeeld zwaarder mee in het eindoordeel.

Interactie burgers/bedrijven

Dit onderdeel beschrijft de verwachte impact op de interactie tussen burgers en bedrijven als gevolg van

het voorstel, zoals:

- aard en omvang van de doelgroep;
- begrijpelijkheid en uitlegbaarheid van het voorstel;
- noodzakelijke communicatie;
- verwachte gevolgen voor de dienstverlening van de Belastingdienst, zoals bijvoorbeeld meer of minder vragen bij de BelastingTelefoon of een toe- of afname van het aantal bezwaren en beroepen.

Groen: een groene vlag geeft aan dat de Belastingdienst een probleemloze interactie met burgers en bedrijven verwacht.

Geel: een gele vlag geeft de verwachting aan dat de interactie met burgers en bedrijven rond een voorstel niet vanzelfsprekend zal verlopen, bijvoorbeeld als gevolg van een toename van complexiteit, een verandering van de doelgroep of de noodzaak voor burgers en bedrijven nieuwe informatie te verwerken.

Rood: een rode vlag geeft de verwachting aan dat het niet goed mogelijk zal zijn burgers en bedrijven te informeren over de gevolgen van het voorstel. Het gevolg hiervan kan zijn dat de interactie stopt, of dat er problemen ontstaan omdat burgers en bedrijven niet of iets anders doen dan van hen wordt verwacht. Hoe zwaar dit uiteindelijk weegt, is mede afhankelijk van de omvang van de doelgroep die door de maatregel wordt geraakt.

Indien er geen impact is op burgers en bedrijven, wordt dit aangegeven met "Niet van toepassing."

Maakbaarheid systemen

Dit onderdeel beschrijft de gevolgen voor de informatievoorzieningssystemen (IV-systemen), zoals:

- welke gevolgen het voorstel heeft voor de opslag en het beheer van gegevens;
- welke wijzigingen in of nieuwe stromen van en naar burgers en bedrijven noodzakelijk zijn;
- welke aanpassingen in IV-voorzieningen noodzakelijk zijn;
- wat de bouwbaarheid is van de noodzakelijke aanpassingen;
- of de aanpassingen (tijdig) haalbaar zijn in het portfolio;

- of voorzieningen voor bestuurlijke informatie tijdig realiseerbaar zijn;
- hoe het voorstel zich verhoudt tot de totale wijzigingsdruk (= de relatie van het voorstel tot andere reeds geplande wijzigingen in de IV-systemen);
- de noodzakelijke doorlooptijd om aanpassingen in de systemen tijdig te kunnen realiseren.

Groen: een groene vlag geeft aan dat het goed haalbaar is de noodzakelijke aanpassingen in de systemen door te voeren.

Geel: een gele vlag geeft aan dat de aanpassing haalbaar is, maar dat daarbij bepaalde risico's moeten worden geaccepteerd of bijvoorbeeld in eerste instantie bepaalde onvolledigheden zullen optreden. Te denken valt aan de situatie waarin de toelichting bij de aanvraag van een voorlopige aanslag voor het komende jaar niet meer is aan te passen.

Rood: een rode vlag geeft aan dat niet alle vereiste aanpassingen van de automatisering haalbaar zijn, met als gevolg dat aanzienlijke risico's op fouten optreden bij burgers en bedrijven of bij de Belastingdienst. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan de noodzaak een ingewikkeld automatiseringstraject in te korte tijd te realiseren of een automatiseringssysteem te ontwikkelen waarvan vooraf wordt ingeschat dat dit onbeheersbaar complex wordt. Ook kan worden gedacht aan de situatie waarin het niet meer mogelijk is een bepaalde aanpassing, zoals het verwijderen van een vraag uit de aanvraag voor een voorlopige aanslag, tijdig door te voeren. Dit kan ertoe leiden dat belastingplichtigen na afloop van het jaar een bedrag moeten terugbetalen dat zij eerder bij voorlopige aanslag kregen uitbetaald.

Indien het voorstel de IV niet raakt, wordt dit aangegeven met "Niet van toepassing."

Handhaafbaarheid

Dit onderdeel beschrijft de gevolgen voor de aan handhaving gerelateerde aspecten, zoals:

- beschikbaarheid van de voor handhaving benodigde gegevens;
- verwacht risico op fouten en oneigenlijk gebruik;
- inpasbaarheid in de handhavingsstrategie en welke middelen moeten of kunnen worden ingezet en met welke intensiteit.

Groen: een groene vlag geeft aan dat een verbetering van de handhaafbaarheid wordt verwacht of dat er ten opzichte van de bestaande situatie niet of nauwelijks een wijziging van de handhaafbaarheid optreedt.

Geel: een gele vlag geeft aan dat er een negatief effect is op de handhaafbaarheid, bijvoorbeeld omdat de informatiepositie van de Belastingdienst verslechtert, of omdat de handhaving van het voorstel niet inpasbaar is binnen de bestaande handhavingsstrategie.

Rood: een rode vlag geeft aan dat er een groot negatief effect op de handhaafbaarheid wordt verwacht. De regeling is voor de Belastingdienst niet handhaafbaar of alleen handhaafbaar met inspanningen die niet kunnen worden waargemaakt.

Indien het voorstel de handhaafbaarheid niet raakt, wordt dit aangegeven met "Niet van toepassing."

Fraudebestendigheid

Dit onderdeel beschrijft de gevolgen voor de aan fraudebestendigheid gerelateerde aspecten, zoals:

- de fraudegevoeligheid en -bestendigheid van de voorgestelde wijziging;
- de (on)mogelijkheden fraude of oneigenlijk gebruik tegen te gaan;
- de mate van verandering in de informatiepositie van de Belastingdienst.

Groen: een groene vlag geeft aan dat de fraudebestendigheid ten opzichte van de huidige situatie positief wordt beïnvloed, bijvoorbeeld doordat drempels worden verhoogd of de informatiepositie van de Belastingdienst wordt verstevigd.

Geel: een gele vlag geeft aan dat de fraudebestendigheid ten opzichte van de huidige situatie verslechtert,

bijvoorbeeld omdat een regeling wordt geïntroduceerd die niet met behulp van derdeninformatie controleerbaar is.

Rood: een rode vlag geeft aan dat de Belastingdienst grote risico's ziet voor de fraudebestendigheid van het voorstel.

Indien het voorstel niet of nauwelijks gevolgen heeft voor de fraudebestendigheid, wordt dit weergegeven met "Niet van toepassing."

Bijdrage complexiteitsreductie

Dit onderdeel beschrijft de mate waarin met het voorstel vanuit het perspectief van de Belastingdienst complexiteitsreductie wordt gerealiseerd, zoals:

- het schrappen van uitzonderingen, of voor de Belastingdienst moeilijk uitvoerbare regelgeving;
- de bijdrage van een voorstel aan de rationalisatie van systemen;
- een afname van aantallen belastingplichtigen, toeslaggerechtigden of douaneklanten.

Groen: een groene vlag geeft aan dat het voorstel bijdraagt aan complexiteitsreductie.

Geel: een gele vlag geeft aan dat de complexiteit voor de Belastingdienst als gevolg van het voorstel toeneemt. Dit kan bijvoorbeeld het gevolg zijn van de introductie van een nieuwe uitzondering.

Rood: een rode vlag geeft aan dat er een grote toename van complexiteit wordt voorzien.

Indien het voorstel geen wezenlijk effect heeft op, of geen relatie heeft met complexiteitsreductie wordt dit weergegeven met "Niet van toepassing."

Risico procesverstoringen

Dit onderdeel beschrijft de mate van waarschijnlijkheid dat de implementatie van het voorstel al dan niet geruisloos verloopt. Daarbij komen de volgende vragen aan de orde:

- wat is de impact van de voorgestelde wijzigingen op de processen en systemen van de Belastingdienst;

- wat is de impact van de noodzakelijke aanpassingen in de interactie met burgers en bedrijven;
- wat is de impact op de interactie met andere (overheids)organisaties;
- wat is de realiseerbaarheid van de noodzakelijke aanpassingen.

De kans op procesverstoringen wordt aangeduid met klein, gemiddeld of groot.

Klein wordt gebruikt voor min of meer routinematige aanpassingen waar de Belastingdienst veel ervaring mee heeft. Te denken valt aan tariefaanpassingen en andere kleinere aanpassingen in bijvoorbeeld de aangifteprogramma's.

Gemiddeld wordt gebruikt waar minder gebruikelijke en complexere aanpassingen aan de orde zijn, waarbij een groter risico aanwezig is dat de implementatie niet foutloos zal verlopen. Dit kan het gevolg zijn van aanloopproblemen die zich kunnen voordoen in de automatisering en de processen, of van verwachte complicaties in de interactie met burgers of bedrijven waar niet op voorhand duidelijk is wat er van hen wordt verwacht. Ook de afhankelijkheid van een of meer andere organisaties en de daarmee samenhangende risico's van overdracht van informatie in ketens kan aanleiding zijn het procesrisico op gemiddeld in te schatten.

Groot wordt gebruikt waar complexe aanpassingen ertoe leiden dat de onder "gemiddeld" beschreven risico's manifest zijn.

De risico's op procesverstoringen worden gaande het implementatieproces gemonitord. Waar nodig worden maatregelen genomen om risico's te beperken en om gerezen problemen zo snel mogelijk op te lossen.

Indien er geen kans op procesverstoringen is, wordt dit aangeduid met "geen".

Uitvoeringskosten

Dit onderdeel beschrijft welke incidentele en structurele kosten en besparingen met het voorstel samenhangen:

- personele kosten;
- kosten van de aanpassing, beheer en onderhoud van IV-voorzieningen;
- andere eenmalige materiële en structurele kosten die nodig zijn om het voorstel te kunnen realiseren.

In het overzicht zijn de totale incidentele en structurele kosten en baten verdeeld over dienstverlening, handhaving/toezicht en automatisering.

De Belastingdienst maakt jaarlijks reserveringen voor te verwachten kosten die samenhangen met kleinere, jaarlijks terugkerende aanpassingen in wet- en regelgeving. Het gaat bijvoorbeeld om kosten voor het wijzigen van content op de website en kleine aanpassingen in de aangifteprogramma's. De met dergelijke aanpassingen samenhangende kosten worden ten laste van het gereserveerde budget gebracht. In de uitvoeringstoets wordt aangegeven dat het een jaar-aanpassing betreft en worden de kosten verder niet gekwantificeerd.

Personele gevolgen

Dit onderdeel beschrijft de met het voorstel samenhangende personele gevolgen. De incidentele of structurele afname of toename in personele capaciteit wordt uitgedrukt in aantallen fte's.

Beslag portfolio

Hier wordt een inschatting gegeven welk beslag het voorstel legt op het IV-portfolio van de Belastingdienst. Dit wordt aangegeven op vijf niveaus:

- geen;
- jaaraanpassing;
- beperkt;
- middelgroot;
- groot.

Jaaraanpassingen worden opgevangen binnen het daarvoor gereserveerde budget (zie hiervóór).

Invoeringsmoment

Dit onderdeel geeft de datum aan waarop de Belastingdienst het voorstel kan uitvoeren. In de praktijk is dit de datum waarop het wetsvoorstel in werking treedt.

Indien de Belastingdienst constateert dat deze datum niet haalbaar is, betekent dit feitelijk dat het voorstel per de voorgenomen inwerkingtredingsdatum onuitvoerbaar is.

Eindoordeel

Op grond van een weging van de in kaart gebrachte gevolgen voor de uitvoering bevat de uitvoeringstoets een eindoordeel. Hier zijn drie opties mogelijk:

1. Het voorstel is uitvoerbaar.
2. Het voorstel is uitvoerbaar indien/mits/ tenzij/et cetera ...
3. Het voorstel is niet uitvoerbaar.

Indien er randvoorwaardelijke afhankelijkheden zijn, wordt optie twee gebruikt. Bijvoorbeeld kan daarmee worden aangeduid dat een bepaalde wijziging niet meer in de voorlopige aanslagregeling kan worden verwerkt, zodat deze feitelijk pas toepassing vindt via de aangifte inkomstenbelasting die burgers na afloop van het jaar bij de Belastingdienst indienen. Doordat de uitvoeringstoets wordt opgesteld gedurende de totstandkoming van conceptwetgeving, kan potentieel lastig uitvoerbare of onuitvoerbare wetgeving tijdig worden aangepast waardoor het predicaat onuitvoerbaar niet snel zal voorkomen.

Uitfaseren van de aftrek wegens geen of geringe eigenwoningsschuld

Gevolgen:	ingrijpend / middelgroot / beperkt		
Interactie burgers/bedrijven			
Maakbaarheid systemen			x
Handhaafbaarheid	nvt		x
Fraudebestendigheid	nvt		
Bijdrage complexiteitsreductie			x
Risico procesverstoringen:	groot / gemiddeld / klein		
Uitvoeringskosten	incidenteel	structureel	
• Dienstverlening	€ 0	€ 0	0
• Handhaving/toezicht	€ 0	€ 0	0
• Automatisering	€ 170.000	€ 0	0
Personele gevolgen:	0 fte incidenteel	0 fte structureel	
Invoering mogelijk per:	01 - 01 - 2019		
Beslag portfolio:	beperkt		
Eindoordeel:	uitvoerbaar		

Uitvoeringskosten
De Incidentele kosten voor aanpassing van de geautomatiseerde systemen bedragen € 170.000.

Personele gevolgen
Er zijn geen personele gevolgen.

Invoeringsmoment
Invoering is mogelijk per: 1 januari 2019.

Eindoordeel
Het voorstel is uitvoerbaar.

Voor belastingplichtigen kan het ingewikkeld zijn de uitwerking van de regeling te doorgronden, ook in verband met de mogelijke stapeling met de gevolgen van andere maatregelen in het eigenwoningdomein. Om die reden wordt onderzocht of voor bepaalde doelgroepen (onder meer ouderen) een communicatiestrategie moet worden opgesteld. De noodzakelijke communicatieve aanpassingen (onder meer aanpassen website), lopen verder mee in het reguliere communicatietraject over de jaarovergang. Ook wordt de maatregel meegenomen in de opleiding voor medewerkers van de BelastingTelefoon.

Door het uitfasen van de regeling stijgt het verzamelen van de belastingplichtige. Dit kan betekenen dat een toeslaggerechtigde een lagere toeslag ontvangt.

Gegeven de geleidelijke afbouw en de geautomatiseerde verwerking wordt verwacht dat de maatregel niet tot (veel) extra contacten tussen Belastingdienst en burgers zal leiden.

Maakbaarheid systemen
De aanpassingen kunnen tijdig in de systemen voor de voorlopige en definitieve aanslagregeling worden verwerkt.

Handhaafbaarheid
Niet van toepassing.

Fraudebestendigheid
Niet van toepassing.

Bijdrage complexiteitsreductie
De maatregel is op korte termijn complexiteitsverhogend aangezien de uitfasering moet worden ingebouwd in de systemen. Het definitief beëindigen van de maatregel is een beperkte vereenvoudiging in de systemen.

Risico procesverstoringen
Het risico op procesverstoringen is klein.

Beschrijving voorstel/regeling
Voorgesteld wordt om met ingang van 1 januari 2019 de aftrek wegens geen of een geringe eigenwoningsschuld (Hillen-regeling) in 30 jaar geleidelijk in gelijke stappen uit te faseren.

Interactie burgers/bedrijven
In 2015 maakten bijna een miljoen belastingplichtigen gebruik van de regeling. De regeling wordt geautomatiseerd toegepast in de voorlopige en definitieve aanslagregeling voor de inkomstenbelasting.